

PĒTĪJUMS

Nevalstisko organizāciju sektors Latgalē

Cik liels? Cik spēcīgs? Cik gatavs krīzēm?

Agnese Frīdeberga, Līga Stafecka

2023.gada 1.decembris.

Līvānu novads

Augšdaugavas novads

Daugavpils

Preiļu novads

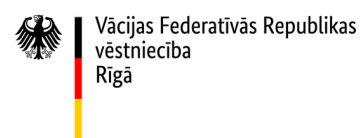
Rēzeknes novads

Rēzekne

Balvu novads

Krāslavas novads

Ludzas novads

Pētījuma ietvars

9 Latgales pašvaldības

Mērķis:

Izvērtēt NVO sektora lielumu, spēju darboties, lomu pašvaldībā, lai novērtētu NVO gatavību uzņemties iniciatīvu krīzēs

Metodes:

- dati no NVO gada pārskatiem (sadarbībā ar SIA Lursoft IT), VID dati;
- Intervijas: eksperti, novadu vadītāji, reģiona NVO līderi;
- fokusgrupas: iesaistītas 40 reģiona NVO.

1.

Latgales NVO sektora "veselības stāvoklis"

- Cik liels ir NVO sektors – datos un realitātē?
- Cik liela ir NVO kapacitāte?
- Kāds ir pašvaldību atbalsts NVO?
- Kāda NVO iesaiste pašvaldības lēmumu pieņemšanā?

Dati par 2023

NVO skaits Latgalē

2142

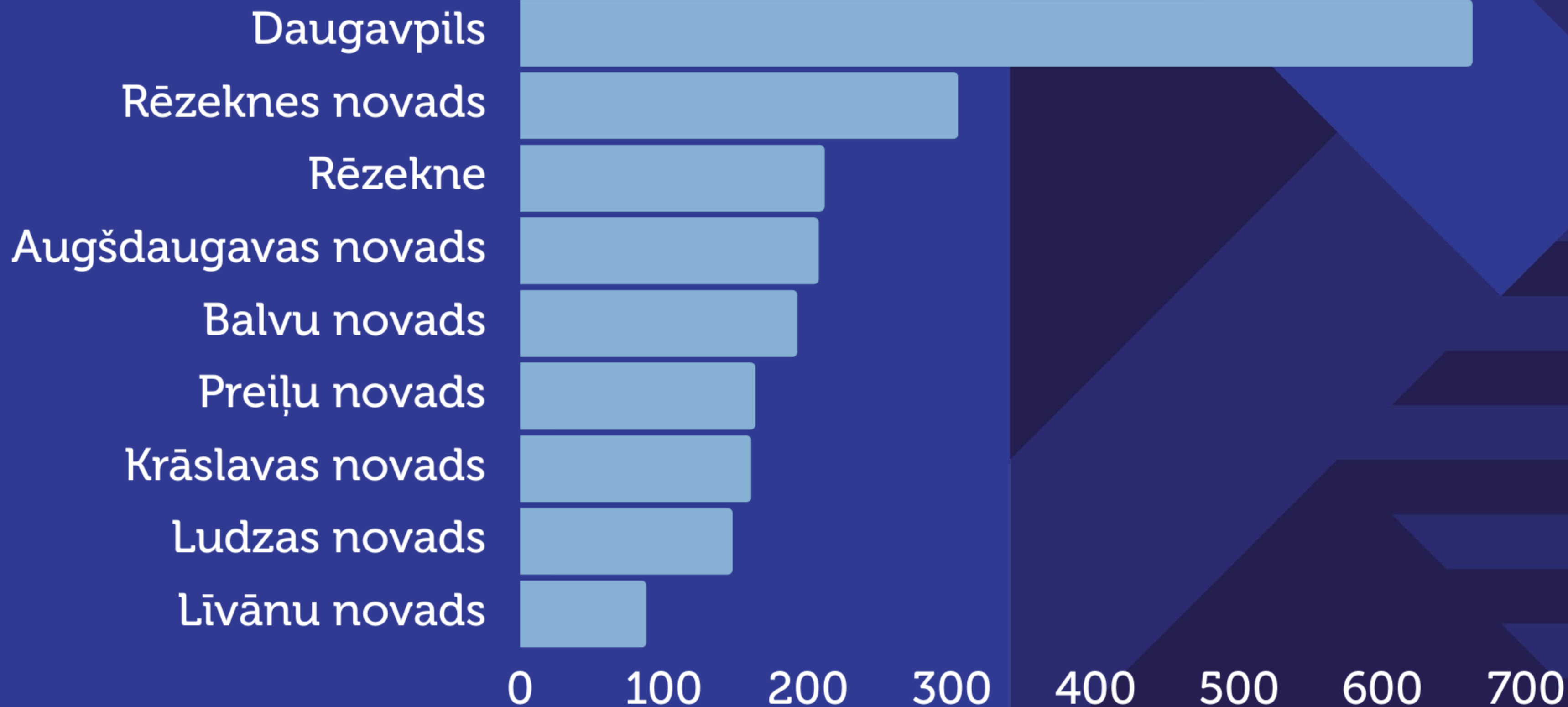

NVO skaits Latvijā

26672

- Latgalē ir 7% no visām Latvijas NVO
- Tikai 125 NVO ir SLO statuss
- Divos pagastos nav neviena NVO
- Sarūk to NVO skaits, kuras iesniedz gada pārskatus

NVO skaits novados, 2023

TOP 5 NACE kodi, 2023

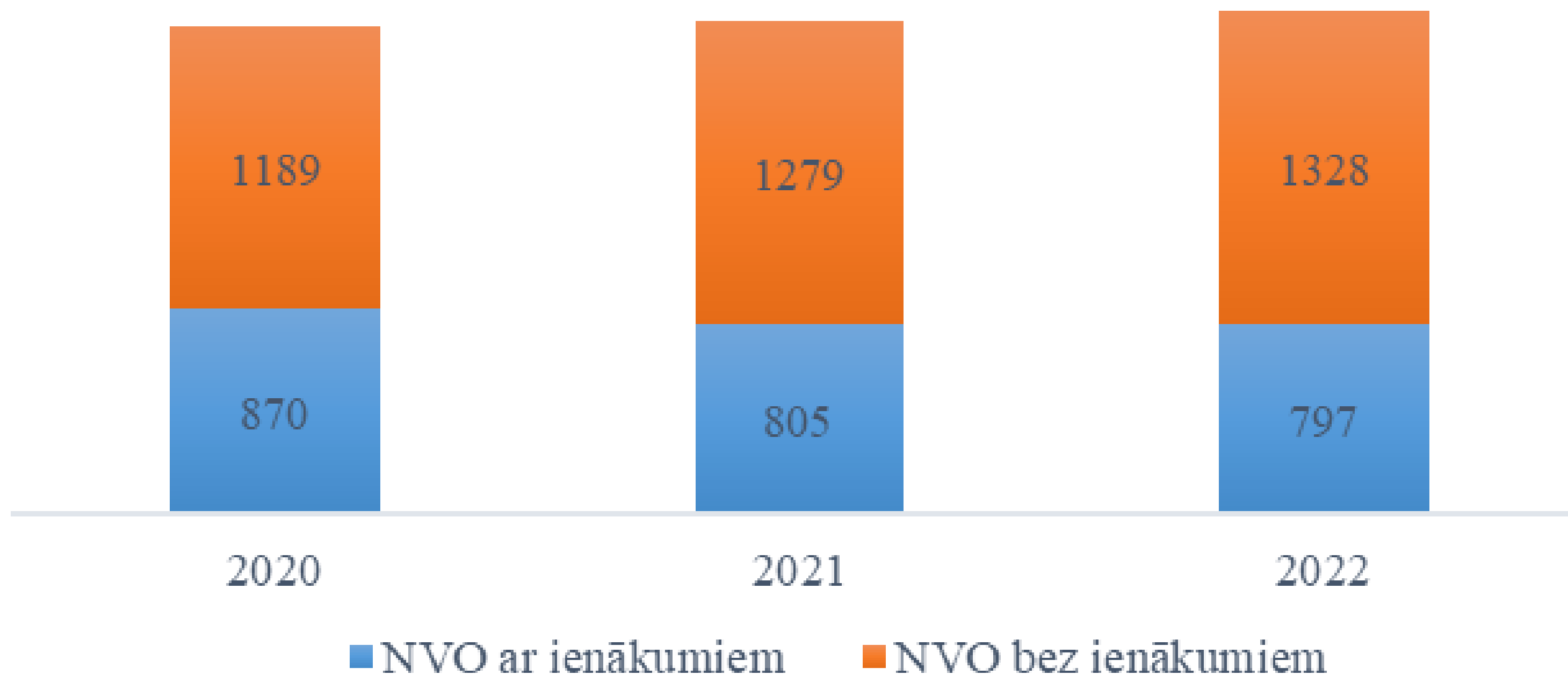
2022.gads

**NVO skaits Latgalē
2142**

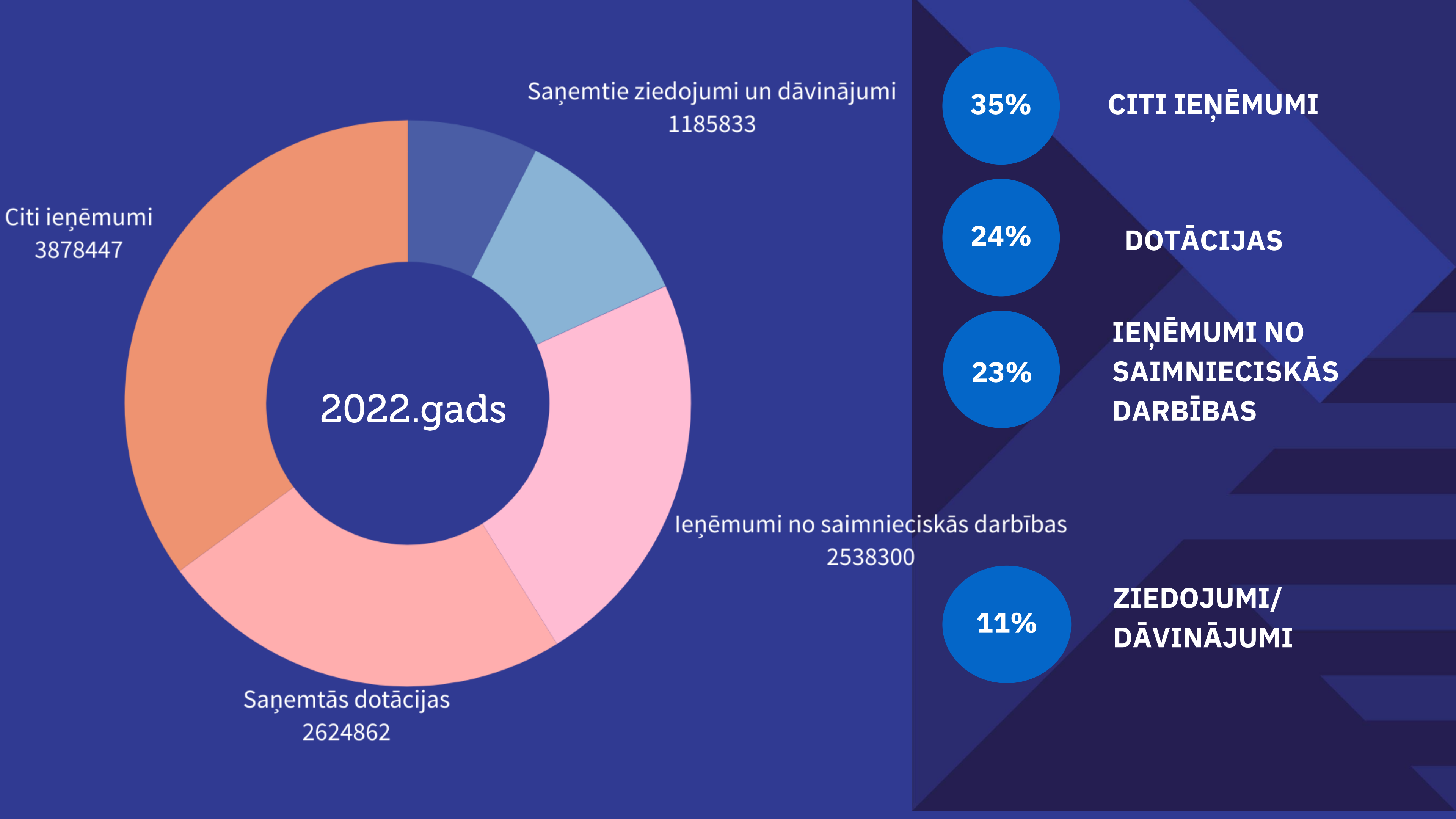
**NVO skaits, kurām
ir ienākumi
797**

**NVO skaits, kurām
ir darbinieki
163**

Latgales reģiona NVO skaits, kuras uzrāda ieņēmumus

2022.gads

Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi
1185833

35%

CITI IEŅĒMUMI

24%

DOTĀCIJAS

23%

IEŅĒMUMI NO
SAIMNIECISKĀS
DARBĪBAS

11%

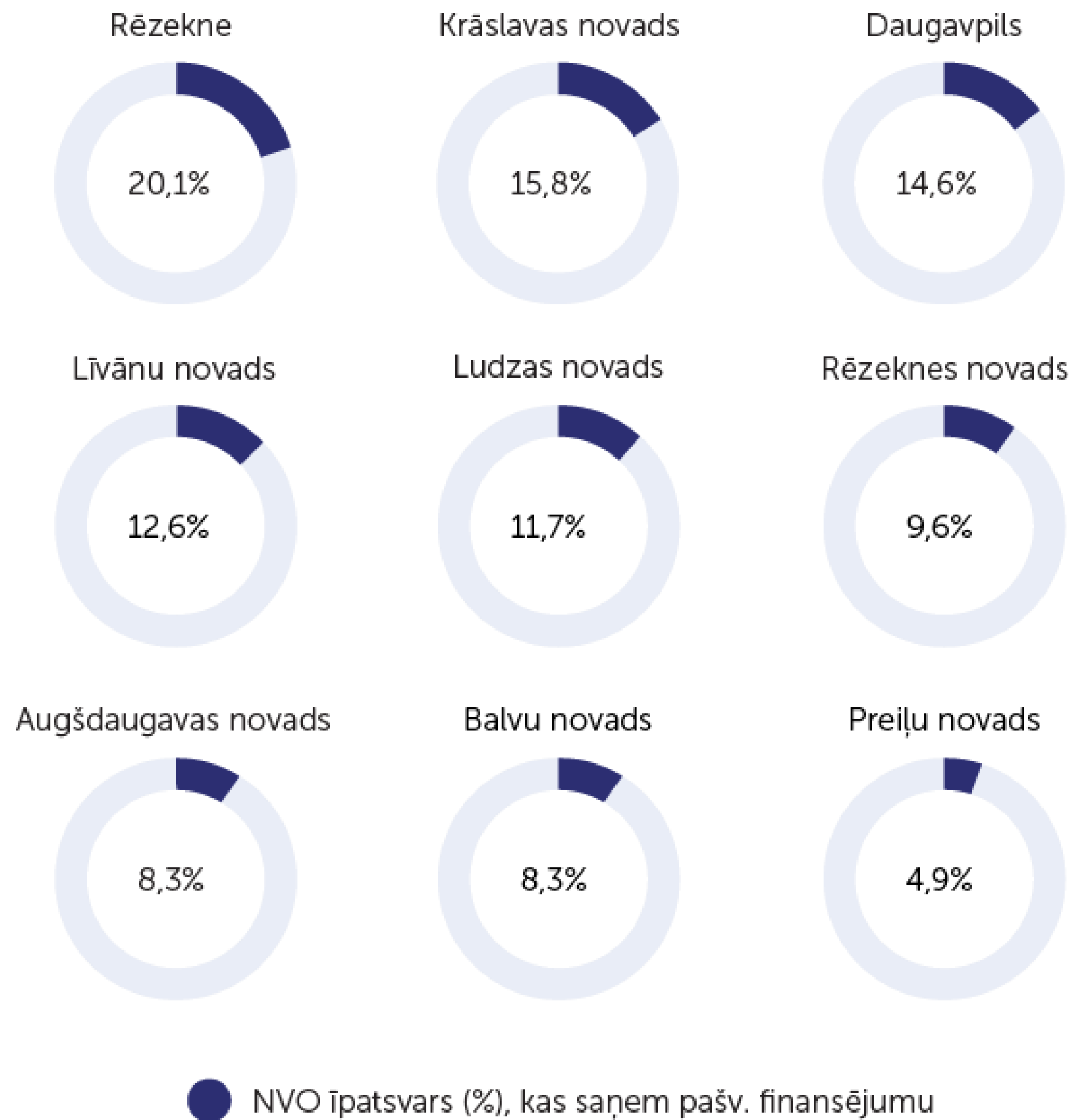
ZIEDOJUMI/
DĀVINĀJUMI

Citi ieņēmumi
3878447

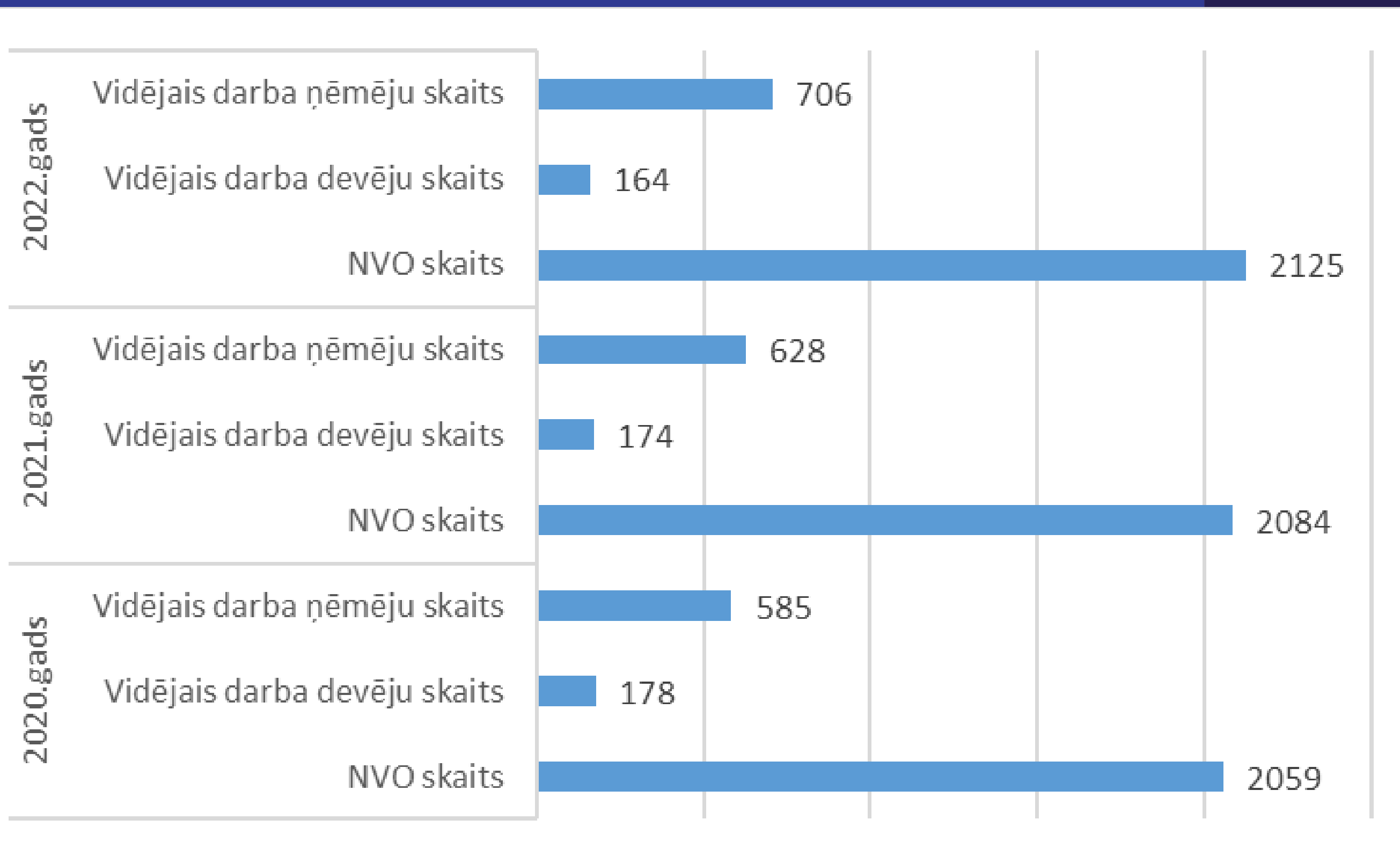
Saņemtās dotācijas
2624862

Ieņēmumi no saimnieciskās darbības
2538300

Latgales NVO īpatsvars (%), kas saņem pašvaldības finansējumu (2022)

8,2% no visām NVO ir bijuši algoti darbinieki

41 NVO no 2142 NVO iesaistīta
pašvaldības konsultatīvos formātos

Puse no šīm organizācijām ir iesaistītas
Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības komisijās

Krāslavas novadā nav nevienas konsultatīvas
institūcijas, kurās iesaistīta NVO

2.

NVO un sabiedrības noturība

- Vai NVO apzinās savu lomu krīzēs?
- Kāda pieredze Covid 19 pandēmijā/
Ukrainas civiliedzīvotāju uzņemšanā?
- Vai pašvaldības saredz NVO lomu
krīzēs?

3 no 40 NVO

NVO reaģētspēja krīzēs (īpaši to sākumā) ir ļoti zema.

NVO aktivitāte pieaug vēlākos posmos, kad paveras iespējas (izkristalizējas vajadzības, pieejams finansējums).

Neierauga savu lomu krīzēs

Organizācija no Līvānu novada:

“Es nebiju par to aizdomājusies nemaz. Invididuāli palīdzējām, bet kā organizācija mēs paši nerīkojāmies”

Organizācija no Ludzas novada:

„Mēs katrs individuāli darām kaut ko, bet kā organizācija nē. Nav tā, ka mēs nejūtam līdzī, bet ne kā biedrība.”

Organizācija no Līvānu novada:

“Mēs esam vien daži aktīvistī. Laiks nav neierobežots, katram jādara tas, ko var izdarīt. Ir projekti, mēs darbojamies, nav projektu, mēs neko nedarām. Mēs vispār uz priekšu savu darbību neplānojam, jo ko mes varam ieplānot, ja nav nekāda stabila finansējuma? Attiecīgi, arī šādās krīzēs mēs nevaram vienkārši pārslēgties, mums nav tādu resursu”

Pašvaldība jau rīkojas

Organizācija no Krāslavas novada:

“Mēs neiesaistījāties kā organizācija, jo nesaredzējām tādu vajadzību. Es domāju, ka, ja pašvaldība lūgtu, mēs iesaistītos un darītu kaut ko lietas labā.”

Organizācija no Līvānu novada:

“Krīzes situācijās mūsu pašvaldība ir ļoti aktīva, varētu teikt, ka pašvaldība iet pa priekšu šādās situācijās. Tādēļ mums neradās sajūta, ka mums tur vispār vēl jāiesaistās.”

Organizācija no Ludzas novada:

“Mums te diezgan aktīvas ir tās Rīgas organizācijas, viņi patiešām tur aktīvi jau darbojas.”

NVO nav kapacitātes

Organizācija no Balvu novada:

“Tādas aktivitātes mēs neesam uzņēmušies, jo tas ir ļoti nopients, smagnējs darbs. Ja kāds to prot labi darīt, tad mēs negribam jaukties pa vidu un traucēt. Mums tur vietējie mednieki aktīvi ņemās.”

Organizācija no Augšdaugavas novada:

“Mums nav tādas kapacitātes, lai ko tādu darītu. Mēs jau tāpat knapi varam savas lietas izdarīt, šim mums vienkārši nav tādu resursu. Mēs nevaram darīt visu, jānofokusējas uz to, ko tu vari izdarīt.”

Organizācija no Līvānu novada:

“Mēs esam vien daži aktīvistu. Laiks nav neierobežots, katram jādara tas, ko var izdarīt. Ir projekti, mēs darbojamies, nav projektu, mēs neko nedarām. Mēs vispār uz priekšu savu darbību neplānojam, jo ko mēs varam ieplānot, ja nav nekāda stabila finansējuma? Attiecīgi, arī šādās krīzēs mēs nevaram vienkārši pārslēgties, mums nav tādu resursu.”

Nevēlas provocēt konfliktus

Organizācija no Krāslavas novada:

Daudzi NVO cilvēki iesaistās, bet ne kā biedrības, bet kā indivīdi, personīgi. Jo tas ir ļoti sensitīvi.”

Organizācija no Augšdaugavas novada:

“Mūsu pusē tas ir pārāk sensitīvs jautājums, iesaistīties šādās aktivitātēs atklāti. Mēs vienkārši negribam saasināt situāciju. Tagad krievvalodīgos vispār ir ļoti grūti iesaistīt mūsu aktivitātēs, jo viņi patiešām ir ļoti nobijušies, kā viņus uztvers. Ir tā “piektā kolonna”, bet tie noteikti nav visi krievi tādi.”

Organizācija no Krāslavas novada:

“Latgalieši ir tādi noslēgti, bet ja būs X stunda, es domāju, ka noteikti celsies un aizstāvēs. Cilvēki gatavi rīkoties. Taču jāatzīst, ka “piektā kolonna” arī ir aktīva, pie tam ļoti atklāta.”

Vai pašvaldība sagaida NVO iesaistīšanos?

Nesaredz NVO lomu kā nozīmīgu krīzēs:

1.

Balvu novada pašvaldības Civilās aizsardzības komisijas sastāvā arī Latvijas sarkanā krusta Balvu nodaļas pārstāvis - vienīgā Latgales pašvaldība.

3.

Nejūt NVO ietekmīgumu vietējā sabiedrībā, lai arī novērtē to darbību kā vietējām kopienām svarīgu.

2.

Maz redzamu piemēru, kur NVO aktīvi iesaistās dažādu krīžu risināšanā, kas veidotu uzticēšanos, ka NVO ir labs partneris.

4.

Plašāka loka iesaistīšana Civilās aizsardzības sistēmā - padara grūtāk kontrolējamu procesu.

“Lūdzu, novērtējiet,
cik lielā mērā
piekrītat šiem
apgalvojumiem:...”

NVO dara sabiedrībai nozīmīgu darbu
mūsu pašvaldībā

NVO sniedza nozīmīgu palīdzību Ukrainas
bēgļiem

NVO sniedza nozīmīgu atbalstu pašvaldībai
Covid 19 pandēmijas sākumā

Ja man, pildot savus darba pienākumus, būtu nepieciešama palīdzība, es varu paļauties, ka NVO/ iedzīvotāji atsauktos manam lūgumam pēc palīdzības

Paļaušanās, ka iedzīvotāji palīdzēs

Paļaušanās, ka NVO palīdzēs

Paldies!

Vācijas Federatīvās Republikas
vēstniecība
Rīgā

PROVIDUS
DOMNICA